

MAREK MARIUSZ TYTKO (Cracow, Poland)
e-mail: marek.mariusz.tytko[at]uj.edu.pl

[Rec.:] Jerzy Mikołajewski, „Sulima”, *Więzień śledczy nr 1025*, Muzeum Armii Krajowej w Krakowie, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, Kraków 2002, 139 [4] s., il.

Książka stanowi zbiór wspomnień Jerzego Mikołajewskiego (ur. 1926 r. w Królewskiej Hucie [obecnie: Chorzowie]), żołnierza ZWZ-AK o pseudonimie „Sulima” (1942-1945) w zgrupowaniu „Żelbet” w Krakowie, uczestnika akcji „Burza” (1944) w czasie okupacji niemieckiej w Polsce. Podczas okupacji sowieckiej zorganizował konspiracyjny Ruch Oporu Armii Krajowej (ROAK) w Chorzowie, działał w Polskim Stronnictwie Ludowym Stanisława Mikołajczyka (1945-1946), do momentu swego aresztowania przez UBP w maju 1946 r. Uczestniczył w pochodzie 3 maja 1946 r. w Bytomiu. Książka stanowi głównie zapis wspomnień autora z aresztowania, śledztwa, procesu politycznego, wyroku i osadzenia w więzieniu karno-śledczym w Bytomiu. Dzieło poprzedzone zostało krótkim wstępem autorstwa Adama Rapalskiego i Piotra m. Boronia z Muzeum AK w Krakowie. Publikacja zawiera indeks obejmujący nazwy osobowe i geograficzne. W książce znajdują się ilustracje związane z tematem wspomnień. Pozycja ma charakter świadectwa opisu warunków typowego komunistycznego więzienia. Dzieło cechuje się walorami poznawczo-dokumentacyjnymi oraz edukacyjnymi. Może ono służyć historykom-regionalistom, nauczycielom historii jako materiał pomocniczy, przyczynek do dziejów regionalnych i jako przykład ukazywania postawy patriotycznej – wzorca osobowego dla młodzieży.

Tytuł w języku angielskim (the title in English):

[Rev.:] A Prisoner under Investigation No. 1025

Abstract (Summary):

The book entitled *A Prisoner under Investigation No. 1025* (in Polish: *Więzień śledczy nr 1025*) has been written by Jerzy Mikołajewski alias "Sulima" (born 1926), who was a political prisoner in communist Poland after World War II. The

history of Jerzy Mikołajewski is told in a form of memoirs which concern his service in conspiracy in the Union of Armed Struggle – the Home Army, in 1942-1945, especially in the group called "Reinforcement" in Cracow, his participation in the action "Storm" (1944) during the German occupation of Poland. His memoirs refer also to the postwar period of the Cold War, when he was a member in the Movement of Resistance of the Home Army (ROAK) in Chorzow in 1945-1946. Mikołajewski sympathized with the Polish Peasant Party in 1945-1946 and took part in the demonstration in Bytom in Upper Silesia on May, 3rd, 1946. He was arrested in May 1946 by the secret police, subjected to interrogation by the political police, and stood trial for political matters. Mikołajewski became a political prisoner, but he was imprisoned in the jail for criminals in Bytom. The book has been published in Polish.

Key words:

history, Jerzy Mikołajewski (1926 -), memoirs, Union of Armed Struggle – the Home Army (1942-1945), "Reinforcement" group in Krakow, "The Storm" (1944), German occupation in Poland, Cold War, the Movement of Resistance of the Home Army (ROAK) in Chorzow (1945-1946), Polish Peasant Party (1945-1946), demonstration in Bytom (3 May 1946), arrest (May 1946), The Office of Public Safety (communist Ministry of Home Matters), investigation, the political trial, criminal prison in Bytom,

Słowa-klucze:

historia, Jerzy Mikołajewski (1926-), wspomnienia, Związek Walki Zbrojnej - Armia Krajowa (1942-1945), zgrupowanie „Żelbet” w Krakowie, akcja „Burza” (1944), okupacja niemiecka w Polsce, zimna wojna, Ruch Oporu Armii Krajowej (ROAK) w Chorzowie (1945-1946), Polskie Stronnictwo Ludowe (1945-1946), niezależny pochód (demonstracja) w Bytomiu (3 maja 1946), aresztowanie (maj 1946), Urząd Bezpieczeństwa Publicznego, śledztwo, proces polityczny, więzienie karno-śledcze w Bytomiu,

Bibliografia (Bibliography):

Mikołajewski Jerzy, „Sulima”, *Więzień śledczy nr 1025*, Muzeum Armii Krajowej w Krakowie, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, Kraków 2002, 139 [4] s., il.